

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/192/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1312202085
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1312202085.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: P. X. Y., Y.N..K., so sídlom: Ú.P. X, U., IČO: XX XXX XXX, zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., IČO: 36 613 843, Údernícka ul. č. 5, Bratislava, proti odporcovi: G. Š., nar. XX.XX.XXXX, T. XX, XXX XX U., zastúpený opatrovníčkou D. T., pracovníčky Okresného súdu Bratislava III, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: M. na K. K. Y.G. F., IČO: XX XXX XXX, Q.. S. X, R., zast. advokátom: JUDr. Igor Šafranko, ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, o zaplatenie istiny 37,22 eur s príslušenstvom, na odvolanie vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III zo dňa 12. novembra 2012, č.k.: 9C 60/2012-54, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zastavil konanie, odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi vrátil súdny poplatok vo výške 9,87 EUR, prostredníctvom Daňového úradu U.. Svoje rozhodnutie odôvodnil § 96 O.s.p. a tým, že navrhovateľ vzal návrh pred začatím konania späť a žiadal konanie zastaviť. Rozhodnutie o trovách konania odporcu odôvodnil § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. a tým, že odporca by mal právo na náhradu trov konania, nakoľko mu však žiadne trovy nevznikli, resp. si ich neuplatnil, súd mu ich náhradu nepriznal. O vrátení súdneho poplatku rozhodol v zmysle § 11 ods. 3 a 4 zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov. Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania nepriznal z dôvodu ich nadbytočnosti, neúčelovosti a nehospodárnosti. Uviedol, že žiadny žalobný návrh vedľajšiemu účastníkovi neposielal, a preto je zrejmé, že ním požadované trovy neobstoja, keďže ani netušil, čo je predmetom súdneho konania a teda uskutočnenie prevzatia a prípravy zastúpenia a prvej porady s vedľajším účastníkom je úplne neúčelné, a podľa názoru súdu aj špekulatívne, keďže nemohol vynaložiť na daný úkon právnej služby žiadne odborné právnické vedomosti, nakoľko mu nebol známy ani len obsah žalobného návrhu navrhovateľa.

Proti tomuto uzneseniu v časti výroku, ktorým súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania vedľajšieho účastníka podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník, keď uviedol, že malo by byť celospoločenským cieľom a aj záujmom, aby sa spotrebiteľská agenda rozptýlila medzi čo najviac združení a aby v každom konaní vystupoval za združenie advokát a aby týmto spôsobom sa čo najskôr táto agenda zredukovala na minimum, aby dodávatelia prestali skúšať a prestali podávať žaloby odsúdené na neúspech. Ak však neriskujú ani len náhradu trov konania, skúšať sa im stále oplatí a budú to robiť naďalej a zahlcovať súdy tisíckami žalôb, ktoré by inak podané nikdy neboli. Vedľajší účastník podotkol, že jeho cieľom je, aby aj advokáti zistili, že ak sa budú v spolupráci so združeniami venovať hromadne spotrebiteľskému právu, tak neskrachujú z

dôvodu, že súdy nepriznávajú združeniu náhradu trov konania ani v úspešných konaniach. Poukázal na čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ a čl. 38 a 47 Charty základných práv EÚ len tak sa bude možné celoplošne s nečestnosťami a nemorálnosťami v spotrebiteľskom práve vysporiadať. Podotkol, že vzhľadom na státisíce konaní, ktoré vyvolávajú ekonomicky, materiálne a personálne vybavení dodávateľa a vymáhačské spoločnosti, nemajú neziskové združenia šancu držať s navrhovateľmi krok, čo dodávateľom a vymáhačským spoločnostiam maximálne vyhovuje, lebo majú na súdoch voľné pole pôsobnosti, pričom spotrebiteľ sa sám brániť nevie a súd mu ochranu neposkytne. Uviedol, že svojou činnosťou naplňa vysoké ciele politiky EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľov. Zdôraznil, že práve navrhovateľ sa zaoberá vymáhaním pohľadávok ako predmetom svojej činnosti a pýta sa, prečo sa navrhovateľ dáva zastupovať silnou špecializovanou advokátskou kanceláriou proti slabým spotrebiteľom, a preto nerozumie, prečo to u vedľajšiemu účastníkovi prekáža. Ďalej uviedol, že navrhovateľ zobral späť návrh práve preto, že vedľajší účastník do konania vstúpil rovnako ako to potvrdzujú aj ďalšie konania, do ktorých vstupujú. Navrhuje zistiť, v koľkých konaniach zobral navrhovateľ za posledné dva roky návrh späť, alebo bol neúspešný a v koľkých konaniach, do ktorých vedľajší účastník nevstúpil a v koľkých, do ktorých vstúpil. Podľa vedľajšieho účastníka sú príčinou návrhy na začatie konania, ktoré nemali byť vôbec podané. V zmysle článku 47 ods. 2 Ústavy SR podotkol, že účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc vyplýva aj z judikatúry ESLP, ktorý toto právo opakovane vo svojich rozhodnutiach zaraďuje medzi základné práva. Aj vedľajší účastník ako občianske združenie, ktoré je pripravené dôsledne presadzovať a chrániť aj v súdnych konaniach oprávnené záujmy spotrebiteľov, má právo vystupovať proti dodávateľom na základe princípu rovnosti zbraní. Poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ C-279/09. K rozhodovaniu o náhrade trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi poukázal vedľajší účastník na niekoľko rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (napríklad rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica, Krajského súdu Trenčín, Krajského súdu Košice, Krajského súdu Prešov atď.) Poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ C-279/09. Dal do pozornosti novelizované znenie § 137 O.s.p. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v časti náhrady trov konania vedľajšieho účastníka zmenil tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového konania a odvolacieho konania v celkovej výške 48,19 EUR.

Odvolací súd prejednal vec podľa ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka nie je dôvodné.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Toto ustanovenie dáva možnosť, aby v prípade tzv. spotrebiteľských sporov vstúpila do konania ako vedľajší účastník taká právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, za ktorý sa na základe poznámky 10a považuje aj zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Právo spotrebiteľov združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov, vyplýva z § 3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“). Takto založené združenie sa môže na súde podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, aby odstránil protiprávny stav, rovnako ako sám spotrebiteľ. Práva spotrebiteľov teda môže združenie chrániť tým, že sám podá návrh na súd proti porušiteľovi práva, môže podľa § 26 ods. 5 O.s.p. zastupovať účastníka na základe plnomocenstva, alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 O.s.p.

Podľa ustanovenia § 93 ods. 4 O.s.p., má vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Ustanovenie § 93 ods. 4 O.s.p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z čoho možno vyvodiť, že aj vedľajší účastník, rovnako ako hlavný účastník konania, má právo na právnu pomoc pred súdmi (čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) a teda má právo i na náhradu trov právneho zastúpenia (§ 137 ods. 1 O.s.p.). Vedľajšiemu účastníkovi rovnako môže súd priznať náhradu trov právneho zastúpenia len vtedy, ak boli vynaložené v súvislosti s daným konaním a účelne.

Náhradu trov konania v prípade, ak dôjde k zastaveniu konania, upravujú ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c/ a § 146 ods. 2 O.s.p..

Podľa ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p., právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku nemá žiaden z účastníkov, ak konanie bolo zastavené. Pokiaľ však niektorý z účastníkov zaviniel, že konanie muselo byť zastavené, postupuje sa podľa ustanovenia § 146 ods. 2 vety prvej O.s.p., ktorá predpokladá zodpovednosť za zavinenie toho účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie konania. Preto, ak navrhovateľ vezme návrh späť v zásade platí, že zastavenie konania zaviniel a je preto povinný hradiť trovy konania odporcovi. Z tejto zásady je stanovená výnimka § 146 ods. 2 druhá veta O.s.p. podľa ktorej, ak dôvodne podaný návrh bol vzatý späť pre správanie odporcu, je tento povinný hradiť trovy konania. Dôvodnosť podania návrhu sa i v tomto prípade posudzuje procesne, t.j. z hľadiska vzťahu výsledku správania sa odporcu k nároku navrhovateľa.

V danej veci sa navrhovateľ domáhal zaplata 37,22 Eur s príslušenstvom na základe zmluvy č. XXXXXXXXXX v zmysle zmluvy o postúpení zo dňa 15.10.2009 uzavretej s postupom - Y. Y., G..Y... Vedľajší účastník vstúpil do konania podaním doručeným súdu 30.04.2012, ktorým požiadal o zaslanie návrhu na začatie konania a jeho príloh. Navrhovateľ podaním doručeným súdu dňa 19.06.2012 vzal návrh v celom rozsahu návrh späť bez uvedenia dôvodu, na základe čoho súd prvého stupňa dňa 12.11.2012 uznesením č.k. 9C 60/2012-54 konanie vo veci zastavil.

Súd prvého stupňa v danej veci späťvzatie návrhu pri rozhodovaní o náhrade trov konania hodnotil z hľadiska stanoveného § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. a podľa odvolacieho súdu dospel k správne mu záveru, že navrhovateľ zaviniel zastavenie konania a je preto povinný nahradiť jeho účelne vynaložené trovy. V danom prípade bolo potom potrebné skúmať, či trovy právneho zastúpenia boli vynaložené účelne, resp. či vôbec boli vynaložené. Z obsahu spisu, ako aj samotného odvolania vyplýva, že vedľajší účastník si uplatnil trovy konania, ktoré pozostávali z odmeny za prevzatie a prípravu zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom.

Trovy vynaložené účastníkom konania v spore (a platí to aj pre vedľajšieho účastníka), musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania a ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo ako v danom prípade, procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku. V tomto konaní nie je možné považovať trovy vynaložené vedľajším účastníkom, presnejšie, vyčíslené vedľajším účastníkom za účelne, lebo tieto trovy neboli v príčinnej súvislosti s procesným postojom odporcu, respektíve vedľajšieho účastníka k predmetu konania.

V prejednávanej veci v dôsledku späťvzatia návrhu na začatie konania nedošlo ani k vysloveniu procesného postoja odporcu, ale ani vedľajšieho účastníka k predmetu konania.

Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc je možné vyvodiť z článku 47 Ústavy Slovenskej republiky a v podstate znamená, že trovy právneho zastúpenia treba možno považovať za účelne vynaložené trovy. Každý má právo na to, aby bol zastúpený advokátom. Trovy potrebné na účelne uplatňovanie alebo obranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok a aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože mal plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne. To platí ako na trovy, ktoré boli označené ako nevyhnutné, i pre trovy právnej pomoci. Nárok na náhradu trov právneho zastúpenia však nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje

bez uvedenia nových, procesne významných skutočností a to platí aj na podania advokáta, ktoré neobsahujú žiadne skutočnosti, vzťahujúce sa na predmet sporu, na skutočnosti, ktoré zostali medzi účastníkmi konania sporné a treba ich dokazovať, a sú významné pre posúdenie veci samej.

Z uvedeného vyplýva že odporca nielen ako spotrebiteľ nepožiadala vedľajšieho účastníka na svoju ochranu v tomto spore, nakoľko o prebiehajúcom konaní nemá žiadnu vedomosť a teda nemá vedomosť ani o tom, že v konaní na jeho strane vedľajší účastník vystupuje. Zároveň je nutné poukázať na skutočnosť, že cieľom Združenia je kolektívna ochrana spotrebiteľa, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, ako aj zastupovanie spotrebiteľa v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka, čo znamená, že samotné Združenie bolo vytvorené za účelom ochrany spotrebiteľa, pričom samotné ustanovenie stanov Združenia (§ 9) konštatuje, že výdavkami Združenia sú výdavky na financovanie jeho účelu a výdavky na správu združenia. Z uvedeného teda vyplýva, že samotné združenie je spôsobilé a schopné chrániť záujmy spotrebiteľa, pričom odvolací súd uznáva argumentáciu vedľajšieho účastníka v odvolaní v tom, že má právo zvoliť si pri účasti v konaní právneho zástupcu, avšak odvolací súd takto vynaložené finančné prostriedky nepovažoval za účelné bránenie práva samotného účastníka v konaní.

Odvolací súd má za to, že vedľajší účastník, ktorý je založený na ochranu práv podľa osobitného predpisu, v danej veci podľa zák.č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov, by mal byť schopný poskytnúť odporcovi ako spotrebiteľovi v spotrebiteľskej veci vedenej na súde odbornú pomoc sám. Tento názor má oporu v rozhodnutí Ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS 78/03, v ktorom tento súd konštatoval, že nie je porušením základného práva na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, ak účastníkovi, ktorý disponuje viacerými pracovníkmi, ktorí majú právnické vzdelanie, súd neprizná náhradu trov právneho zastúpenia, ak ich nepovažuje za účelne vynaložené, a to práve preto, že vedľajší účastník bol na ochranu spotrebiteľa zriadený a teda má byť schopný v spotrebiteľských sporoch spotrebiteľov kvalifikovane zastupovať.

K úvahám odvolateľa, že jeho vstup do konania spôsobil (ako aj v iných obdobných právnych veciach) späťvzatie návrhu navrhovateľa, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že táto úvaha vedľajšieho účastníka, je čisto iluzórnou predstavou, keďže späťvzatie návrhu je rýdzim dispozičným právom navrhovateľa a ani súd nie je oprávnený skúmať (ako už odvolací súd uviedol vyššie), aké dôvody ho k tomuto dispozičným úkonu viedli.

Zároveň je nutné uviesť, že aj presvedčenie vedľajšieho účastníka, prezentované v jeho odvolaní v tejto právnej veci, ale aj v obdobných sporoch, ako je odvolaciemu súdu už z jeho rozhodovacej činnosti známe, týkajúce sa tvrdenia, že jeho vstup do konaní, v ktorých si navrhovateľ uplatňuje svoje premlčané pohľadávky a nerešpektuje premlčacie lehoty podľa Občianskeho zákonníka, je zavádzajúce, nakoľko podať návrh na súd je rýdzo dispozičným právom navrhovateľa toho - ktorého konania a týmto návrhom je až súd povinný sa v konaní vysporiadať a o ňom rozhodnúť, pričom vedľajší účastník opomína, že na premlčanie je povinný súd prihliadať až po námietke vznesenej odporcom (vedľajším účastníkom) a túto vo svojom rozhodnutí aj posúdiť, pričom prvostupňový súd nezačal vo veci konať, keďže k späťvzatiu návrhu navrhovateľom došlo pred prvým pojednávaním.

K námietke vedľajšieho účastníka v odvolaní odvolací súd poznamenáva, že novelizované znenie ustanovenia § 137 O.s.p. (účinného od 01.01.2012) síce poukazuje na trovy konania, medzi ktoré zahŕňa aj náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, avšak ide o náhradu výdavkov právnickej osoby, nie o odmenu za zastupovanie, ak je zástupcom advokát tejto právnickej osoby. Vedľajší účastník má principiálne právo na náhradu trov konania, čo je v súlade s vyššie uvedeným právnym záverom odvolacieho súdu, avšak účelnosť trov právneho zastúpenia musí byť skúmaná v každom individuálnom prípade a súd je povinný skúmať účelnosť trov potrebných na uplatňovanie alebo bránenie práva, ktoré musia sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesnú ochranu proti takémuto tvrdenému nároku.

Odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa, napadnuté vo výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka je vecne správne, nakoľko navrhovateľ procesne zavinił zastavenie konania a preto odporcovi vzniklo právo na ich náhradu. Odporcovi však, ako už odvolací súd uviedol vyššie, v konaní žiadne trovy nevznikli a trovy uplatnené vedľajším účastníkom neboli účelne vynaloženými trovami, nakoľko úkony, za ktoré si v konaní uplatnil právo na ich náhradu, neboli nevyhnutné pre úspech vo veci, t. j. vedľajší účastník neposkytol odporcovi žiadne služby, ktorých vykonanie by malo akýkoľvek vplyv na rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správne podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že v tomto konaní plne úspešnému navrhovateľovi nepriznal, pretože chýbal v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.